

بازتابان

نشریاتی درباره شناخت، مغز و رفتار

دوره دوم، زمستان (۱۳۸۶)، شماره ۶

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محسن ارجمند
سر دبیر: حبیب‌الله قاسم‌زاده
زیر نظر هیئت تحریریه

مسئول اجرایی: منصوره رجب‌لو
طراحی جلد: فاطمه پاشاخانو
مسئول هنری و صفحه‌آرا: فاطمه نویدی
مسئول فروش و اشتراک: حسین افشار

بها: ۲۵۰۰ تومان

شمارگان: ۱۱۰۰

چاپ: چاپ زیبا: کیلومتر ۱۴، جاده قدیم کرج، بلوار
گلستانک، کوچه نوری، پلاک ۱۴، تلفن: ۴-۴۴۱۹۷۱۶۳

دفتر نشریه و مرکز فروش:

تهران، بلوار کشاورز، بین خیابان

کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۳۲۲

تلفن: ۸۸۹۷۷۰۰۲ - ۸۸۹۷۹۵۴۴

Email: baztabedanesh@yahoo.com

هیأت تحریریه

دکتر رامین مجتبیایی
روان‌شناس و روان‌پزشک
کالج پزشکی آلبرت اینشتاین

دکتر آذرخش مگری
روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر غلامرضا میرسپاسی
روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر عبدالرحمن نجل رحیم
نورولوژیست
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر توح نیرنوری
جراح مغز و اعصاب

دکتر رضا نیلی پور
زبان‌شناس
دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی

دکتر ونّاد شریفی
روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

غلامحسین صدری افشار
نویسنده و مترجم

دکتر اصلان ضرابی
روان‌پزشک

دکتر جمال عابدی
روان‌شناس
دانشگاه کالیفرنیا، دیویس

دکتر محمود عبادیان
استاد فلسفه و ادبیات
دانشگاه علامه طباطبایی

دکتر حسن عشایری
روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی ایران

دکتر محمد رضا باطنی
زبان‌شناس
دانشگاه تهران

دکتر خسرو پارسا
جراح مغز و اعصاب

دکتر بیژن جهانگیری
فارماکولوژیست
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر احمد جلیلی
روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

حسین حسین‌خانی
نویسنده و ناشر

دکتر محمد رضا زرین دست
فارماکولوژیست
دانشگاه علوم پزشکی تهران

فهرست:

- سخن سردبیر ۳
حبیبالله قاسم‌زاده
- نوروساینس، مطالعه بین رشته‌ای، دستاوردها و مشکلات آن در قرن بیست و یکم ۵
عبدالرحمن نجل رحیم (رحمان نجل)
- ویگوتسکی و مسأله آموزش استثنایی ۱۲
حبیبالله قاسم‌زاده
- نظری اجمالی بر مفهوم طبقه بندی، دیدگاه‌ها، و اهمیت آن ۲۴
ستاره محسنی‌فر
- تحلیلی درباره چه‌گونگی پیشرفت علم ۲۷
رضا خزانه
- مبانی روان‌درمانی در اخلاق اسپینوزا ۳۱
محمود عبادیان
- تکامل مدل‌های صوری حافظه ۳۷
شهرزاد دیبائیان
- گفتار درونی و تجربه آگاهانه ۴۲
الی‌ین مورین / ترجمه حسن حمیدپور
- چرامی‌خواهیم ۴۶
اکرم خسته
- روان‌شناسی دروغ‌گویی ۵۵
مایکل پرایس / ترجمه و اقتباس: زهرا اندوز
- تبیین تکاملی بی‌اشتهایی روانی ۵۸
کرن کرستینگ / ترجمه و اقتباس: خدیجه فولادوند
- پرسش و پاسخ ۶۰
ویکتور بناسی / ترجمه حسن حمیدپور
- معرفی کتاب: الفبای طب روان‌شناختی / ریچارد مایو، میشل شاربه، آلن کارسون ۶۳
- معرفی کتاب: کاوش در رشد شناختی: کودک هم‌چون حل‌کننده مسأله / آلیسون اف. گارتون ۶۴

سخن سردبیر

تفکر، بیان و شیوه کار، که خصوصیت بارز آن رانواوری تشکیل می‌دهد. به اعتبار همین خصوصیت نوآوری است که تفکر و بیان، شکل و محتوایی یگانه و منحصر به فرد پیدا می‌کند و جنبه‌های ابتکار، خلاقیت، "فردیت" و تکرارناپذیری در آن کاملاً برجسته می‌شود.

میخائیل باختین (۱۹۷۵-۱۸۸۵) اثری را Original می‌داند که فردیت شخص و دیدگاه شخصی او در آن اثر، متجلی شده باشد. او می‌گوید: موقعی اثر، متعلق به خود فرد است که وی آن را با قصد و نیت خود و با انتخاب خود، با دیگران در میان بگذارد. وقتی می‌توانیم بگوییم که کلمه‌ای متعلق به یک نویسنده است که آن را با سیستم معناشناختی و بیانی خود سازگار گرداند و جایگاهی در پردازش ذهنی خود به آن اختصاص دهد.

اما در حیطه علم و دانش و فن‌آوری (تکنولوژی)، وقتی از Originality سخن می‌گوییم، در حقیقت از نوعی ابداع، ابتکار، خلاقیت در فکر و در عمل، و عدم تقلید و تکرار در هرگونه انگاره‌پردازی (ایده‌پردازی)، سخن می‌گوییم. در این جا آنچه برجسته می‌شود، جنبه نوآوری و نومایی اصالت است.

منظور از اصالت در تحقیقات علمی، انجام پژوهش‌هایی است که با اصول درست‌روش‌شناسی صورت می‌گیرند: یعنی براساس فرضیه‌هایی روشن، آزمون‌پذیر و برخاسته از بطن دانسته‌های قبلی و آنچه خود محقق بر آن می‌افزاید، قرار دارند و از هرگونه تکرار، تقلید و اقتباسی به دورند. اما با توجه به این که اصل و اساس و نیز هدف هرگونه تحقیق و تفکر در درجه اول تبادل اطلاعات است، بنابراین، بارزترین مفهوم اصالت در مقاله‌ها و آثار منتشر شده، نمود پیدا

یکی از مهم‌ترین معیارها و شرایطی که برای چاپ مقاله‌ها در نشریه‌های علمی تعیین می‌شود، برخورداری از خصوصیتی به نام Originality است. این واژه در لغت به معنای اصالت، ابتکار، نوآوری، خلاقیت، تازگی و غرابت آمده است که خود مشتق از Origin به معنای منشأ، مبدأ، ریشه، سرچشمه، علت، خاستگاه و اصل است [در لاتین Origo مشتق از Oriiri به معنای برخاستن است]. Original به عنوان صفت، به معنای اولیّه، نخستین، جدید، بدیع، تازه، اصلی و اصیل (در ترکیب‌هایی مانند "نسخه اصلی"، "اثر اصلی"، "متن اصلی"، "زبان اصلی" و "نژاد اصلی یا اصیل") آمده است. از میان این معادل‌ها در زبان فارسی روزمره، معادل "اصالت" در برابر Originality، احتمالاً کاربرد بیشتری دارد.

اصالت می‌تواند خود را در همه جنبه‌های زندگی فکری و عملی شامل هنر، ادبیات، فلسفه و علم، نشان دهد. اصالت در هنر، ادبیات، و تبیین‌های فلسفی، مخصوصاً، از قدیم توجه اندیشمندان را به خود جلب کرده است. محققان در بررسی آرا و افکار متفکران همیشه سعی می‌کردند چه‌گونگی شکل‌گیری افکار آنان را با ذکر نام اولین کسی که آن افکار را صورت‌بندی کرده و ارائه داده است، نشان دهند. ریشه‌یابی تکوینی افکار نه تنها از جهت بررسی تاریخی و فرهنگی و شکل‌گیری سبک‌ها و الگوهای ادبی، هنری و فلسفی در خور توجه است، از لحاظ بررسی خلاقیت‌های فردی و ارتباط نوآوری با فرایندهای عالی شناختی - عاطفی و کل شخصیت مبتکر نیز اهمیت دارد.

با توجه به معنا و مفهوم Originality، تعریفی که می‌توان از آن به دست داد، تقریباً عبارت خواهد بود از اصالت در